

Sau cơn mưa trời lại sáng

(CÁC CÂU CHUYỆN VỀ
SỰ THAY ĐỔI CỦA NGƯỜI TRỞ VỀ)

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

SAU CƠN MƯA TRỜI LẠI SÁNG

(CÁC CÂU CHUYỆN VỀ
SỰ THAY ĐỔI CỦA NGƯỜI TRỞ VỀ)

Hà Nội, tháng 5/2016

BIÊN TẬP, CHỈNH LÝ VÀ CHỤP ẢNH

Nguyễn Hải Anh - Điều phối viên Dự án Bảo vệ nạn nhân,
Chương trình Chấm dứt Mua bán người, Tổ chức Tầm nhìn Thế giới Quốc tế
tại Việt Nam.

» MỤC LỤC

8	Lời cảm ơn	36	Hạnh phúc muộn màng
10	Lời tựa	40	Mùa xuân đã đến
12	Ấm áp bên gia đình	46	Tự cứu lấy mình
16	Ánh dương ngày mới	52	Trở về giữa tình thương
20	Ngày mai sẽ sáng tươi hơn	58	Tấm gương về sự lạc quan
24	Cuộc sống mới	62	Sau cơn mưa trời lại sáng
30	Đi qua bóng tối	68	Người có ước mơ sẽ không bị chối từ

»» LỜI CẢM ƠN

Dự án Bảo vệ nạn nhân (BVNN) - Chương trình Chấm dứt Mua bán người (ETIP) được triển khai trên địa bàn ba tỉnh Quảng Nam, Quảng Trị, Yên Bái từ tháng 10/2011 đến tháng 6/2016. Mục tiêu tổng quát của Dự án BVNN là *“Tăng cường các dịch vụ bảo vệ những người bị ảnh hưởng và nạn nhân của mua bán người ở khu vực Tiểu vùng sông Mê Kông mở rộng, đồng thời củng cố quá trình (tái) hòa nhập cộng đồng của nạn nhân bị mua bán”*.

Tính đến hết tháng 4/2016, Dự án BVNN đã phối hợp với các cơ quan đối tác tại ba tỉnh Quảng Nam, Quảng Trị và Yên Bái hỗ trợ cho 55 người bị mua bán trở về, trong đó 36 trường hợp được hỗ trợ sinh kế để tái hòa nhập cộng đồng (Yên Bái: 26 trường hợp; Quảng Trị: 05 trường hợp; Quảng Nam: 05 trường hợp). Không đợi đến khi “con khóc mẹ mới cho bú”, cán bộ của các cơ quan đối tác đã không quản ngại đường xá xa xôi, thu xếp công việc chuyên môn bận rộn để chủ động tiếp cận người trở về, đánh giá nhu cầu, cùng với thân chủ xây

dựng và triển khai kế hoạch hỗ trợ. Các thân chủ sau khi được hỗ trợ đã từng bước ổn định cuộc sống, có việc làm và thu nhập ổn định, tự tin và yên tâm hòa nhập cộng đồng.

Trong cuốn sách nhỏ này là 12 trường hợp điển hình nhất trong số các trường hợp mà Dự án BVNN đã hỗ trợ. Các câu chuyện về sự thay đổi của người trở về được viết bởi chính những cán bộ đã trực tiếp tham gia vào quá trình hỗ trợ, góp phần tạo ra những sự thay đổi tích cực ấy. Lời kể còn nôm na, câu chữ còn vụng về, nhưng đó là sự quan tâm, là tấm lòng của các anh chị dành cho những thân chủ của mình.

Chúng tôi xin bày tỏ sự cảm kích và trân trọng gửi lời cảm ơn tới các cán bộ Lãnh đạo và các cán bộ đầu mối Dự án của các cơ quan đối tác ở ba tỉnh triển khai Dự án: Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tỉnh Quảng Nam và Quảng Trị,

Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh Yên Bái; các cơ quan, đơn vị, tổ chức có liên quan đã quan tâm chỉ đạo, tạo điều kiện thuận lợi, điều phối cũng như trực tiếp thực hiện việc hỗ trợ người trở về hòa nhập cộng đồng trong suốt thời gian qua.

Lời cảm ơn đặc biệt nhất, chúng tôi xin gửi tới những “nhân vật” được mô tả trong từng câu chuyện. Các chị em đã dũng cảm đối diện với quá khứ đầy đau buồn và những khó khăn chông chênh sau khi trở về, không ngừng cố gắng và nỗ lực vươn lên làm chủ cuộc sống của mình. Chính sự nỗ lực không biết mệt mỏi của những người hưởng lợi đã tiếp thêm động lực và niềm tin cho chúng tôi, nhắc nhở chúng tôi phải luôn cố gắng để đạt được mục tiêu đề ra của Dự án Bảo vệ nạn nhân.

■ Hà Nội, tháng 5/2016
Chương trình ETIP

» LỜI TỰA

Mỗi câu chuyện - một mảnh đời!

Sinh sống ở nhiều địa bàn khác nhau, họ có thể là một em gái mới lớn, là một phụ nữ đang mang trên vai trách nhiệm của một người mẹ, người vợ hoặc là một phụ nữ chưa từng biết đến mái ấm gia đình. Có người may mắn thoát khỏi cạm bẫy của những kẻ mua bán người khi chúng chưa kịp đưa họ vượt biên; có người đã bị giam giữ, bị đánh đập và bỏ đói; có người phải cắn răng chấp nhận lấy một người chồng không mong muốn để chờ cơ hội trốn thoát; và cũng có không ít chị em đã phải chịu đựng sự dày vò cả về thể xác lẫn tinh thần khi không may bị bán vào những ổ mại dâm bên kia biên giới...

Trong suốt 5 năm triển khai Dự án Bảo vệ nạn nhân - Chương trình Chấm dứt Mua bán người ở ba tỉnh Quảng Nam, Quảng Trị và Yên Bái, chúng tôi đã gặp rất nhiều những cảnh ngộ như vậy. Lần đầu tiếp xúc với chúng tôi, có một số chị em tỏ ra mạnh mẽ, suy nghĩ tích cực và rất lạc quan, nhưng cũng có nhiều người vẫn mặc cảm, e dè, không dám mở lòng với những người xung quanh. Ký ức về những tháng ngày bị mua bán vẫn như bóng tối luôn bao phủ, lấn quất đầu óc trong cuộc sống của những người trở về, cho dù họ đã về từ nhiều năm hay chỉ vừa mới được giải cứu khỏi tay kẻ mua bán người cách đó ít ngày. Khi Dự án ngó ý muốn giúp đỡ, không phải ai cũng sẵn sàng, vì dù không muốn, chúng tôi cũng đã gọi lại những điều mà họ đã và đang

cố gắng quên đi. Cùng với những câu chuyện được kể lại, những giọt nước mắt lại rơi...

Nhưng có lẽ, cách tốt nhất để vượt qua những đau buồn là hãy dũng cảm đối diện với nó. Từng chút một, họ đã gượng dậy, đã trái lòng và đang dần lấy lại niềm tin vào cuộc sống. Sự hỗ trợ từ Dự án hay từ chính quyền và các đoàn thể địa phương chỉ như vài "hạt giống" ban đầu, để từ đó, những kế hoạch chăn nuôi, trồng trọt, kinh doanh nhỏ được hình thành bằng chính khả năng, sự sáng tạo và quyết tâm theo đuổi của mỗi người. Phấp phồng, hồi hộp khi thấy những con bò, con lợn nái hay đàn gà giống mà Dự án hỗ trợ cho chị em dần lớn lên và sinh sôi nảy nở; lo lắng khi chị em thông tin gia đình có người thân đau ốm, bị tai nạn, đàn gà mới bị dịch chết mất vài con; vui mừng khi thấy chị em khỏe đã tìm được "nửa kia" của mình hay gia đình sắp được đón thêm thành viên mới... Chúng tôi đã trải qua những khoảnh khắc và những cung bậc cảm xúc thật ý nghĩa khi đồng hành với

những người trở về, chỉ với một mong muốn duy nhất là làm sao giúp cho họ lấy lại được niềm tin vào chính bản thân mình, có công việc và thu nhập ổn định, yên tâm hòa nhập trở lại với cộng đồng.

Cuộc sống vẫn tiếp diễn, vẫn còn thật nhiều khó khăn và thách thức đang chờ phía trước. Bản thân những tình tiết được mô tả trong từng câu chuyện cũng chưa thể phản ánh được hết những thăng trầm, những biến cố mà "nhân vật chính" đã phải trải qua. Nhưng có một "mẫu số chung" cho tất cả các câu chuyện, đó là "ánh dương đã trở lại", "hạnh phúc đã mỉm cười" với những thân chủ của chúng tôi.

Những sự thay đổi tích cực đó cũng chính là món quà vô giá mà chúng tôi đã nhận được trong quãng thời gian triển khai Dự án Bảo vệ nạn nhân - Chương trình Chấm dứt Mua bán người.

Trân trọng giới thiệu cùng Quý vị và các bạn!

■ **Nhóm tác giả**

Ấm áp bên gia đình

“*Em về được là tốt rồi. Vợ chồng mình sẽ bên nhau và vượt qua khó khăn này.*”

Do hoàn cảnh khó khăn, cậu con trai 10 tuổi lại đau ốm thường xuyên, một tháng phải đi Hà Nội chạy thận một lần, nhìn trong nhà không còn gì đáng giá, chị A (trú tại huyện L.Y - tỉnh Yên Bái) chỉ biết âm thầm nuốt nước mắt, nai lưng làm lụng để có chút tiền lo cho gia đình và chữa bệnh cho con. Sinh năm 1979, chị mới 36 tuổi nhưng nhìn chị già hơn tuổi thực rất nhiều.

Mong mỗi có một việc làm ổn định, thu nhập tốt luôn đau đầu trong chị. Chính vì vậy, khi được người em gái rủ sang Trung Quốc làm ăn với mức lương cao, chị đã không do dự mà dứt áo ra đi. Đến nơi, chị mới biết mình đã bị em gái lừa bán. Dù chị van xin hãy thả chị trở về nhưng người em đã bỏ đi không nói một lời nào, như không hề quen biết chị.

Trong thời gian ở Trung Quốc, chị bị ép phải làm việc vất vả, bị bỏ đói, đánh đập và bị ép làm vợ. Do làm việc quá sức, chị đã bị ốm và được đưa đi cấp cứu. Thấy sức khỏe mình ngày một yếu hơn, chị đã tìm cách chạy trốn.

Ở nơi đất khách quê người, mọi thứ đều lạ lẫm, không biết bầu vịu, kêu cứu ở đâu, chị chỉ còn biết khóc lóc, cầu xin những người xung quanh giúp đỡ. May thay, những người này đã báo cho công an Trung Quốc giải cứu và đưa chị về Việt Nam.

Sau 6 tháng ra đi, trở về với hai bàn tay trắng, sức khỏe tàn tạ, chị thấy bất an và lo sợ. Tuy nhiên, khi về đến nhà, chồng chị đã mừng rỡ ôm vợ vào lòng và nói: *“Em về được là tốt rồi. Vợ chồng mình sẽ bên nhau và vượt qua khó khăn này.”* Thời gian đầu, chị luôn cảm thấy e ngại khi tiếp xúc với hàng xóm, láng giềng, luôn cảm thấy tự ti, mặc cảm khi đi ra khỏi nhà. Nhưng chị không đơn độc vì chính quyền và các ban, ngành, đoàn thể đã đến động viên, giúp đỡ gia đình chị. Cán bộ Hội phụ nữ xã thường xuyên lui tới để an ủi, giúp chị người ngoại nổi đau.

Không chỉ được động viên về tinh thần, chị còn được hỗ trợ phát triển kinh tế, có thu nhập nhằm cải thiện cuộc sống khó khăn hiện tại. Đặc biệt, được sự hỗ trợ từ

Dự án Bảo vệ nạn nhân - Chương trình Chấm dứt mua bán người (ETIP) của Tổ chức Tầm nhìn Thế giới quốc tế tại Việt Nam, gia đình chị đã nuôi một con lợn nái sinh sản. Sau một năm, chị đã bán được lứa lợn con đầu tiên và có tiền mua sắm đồ dùng cho gia đình. Ngoài ra, Dự án còn hỗ trợ thêm cho chị bốn con dê. Hiện nay, đàn dê đã sinh sôi và mang lại nguồn thu nhập ổn định.

Cuộc sống đang thay đổi tốt hơn. Chị tham gia vào Hội phụ nữ để cùng chia sẻ niềm vui, nỗi buồn và cả những khó khăn với nhiều chị em khác tại địa phương. Chị luôn nói với mọi người đừng dễ tin trước những lời hứa hẹn. *“Người ta không cho không mình cái gì. Mình phải tự làm bằng bàn tay, sức lao động thấm đầy mồ hôi của mình.”*

Suốt câu chuyện, chị luôn nhắc đến sự giúp đỡ của các tổ chức, cá nhân, đặc biệt cảm ơn Tổ chức Tầm nhìn Thế giới quốc tế tại Việt Nam và Hội Liên hiệp phụ nữ đã luôn bên chị, giúp đỡ chị vượt qua những khó khăn tưởng chừng không thể vượt qua. Nhìn khuôn mặt vui

về của chị, chúng tôi biết niềm tin của chị vào tương lai đã trở lại.

Nhưng khi chị nói về cậu con trai, câu chuyện chợt trùng xuống. Chị vẫn canh cánh trong lòng khi nhìn con trai bệnh tật nằm đó. Chị lại quyết định đi làm thuê để kiếm tiền chữa bệnh cho con. Nhưng lần này, chị đi làm ở nơi có địa chỉ cụ thể, rõ ràng và thường xuyên liên lạc về gia đình. Bên tai chị luôn vang vọng lời nói của người chồng khi đón chị trở

về. Và chị biết, không đâu ấm áp bằng bên cạnh những người yêu thương./.

■ **Tác giả: Sầm Thị Mới**
Chủ tịch Hội Liên hiệp phụ nữ xã P,
huyện Lục Yên, tỉnh Yên Bái.

Ánh dương ngày mới

“*Từ khi vợ chồng em nhận được sự giúp đỡ của Tổ chức Tâm nhìn Thế giới và các sở, ban, ngành, đoàn thể tại địa phương, bản thân em và gia đình đã bớt đi nhiều khó khăn hơn...*”

Sinh ra tại một xã nghèo thuộc huyện Nông Sơn, tỉnh Quảng Nam, vì hoàn cảnh gia đình quá khó khăn, mới 15 tuổi, H đã phải xa gia đình ra thành phố Đà Nẵng để làm thuê cho một nhà hàng ăn

uống. Công việc vất vả nhưng thu nhập không được là bao.

Đầu năm 1999, H quen một người đàn ông và một phụ nữ là khách của nhà hàng ăn uống mà cô đang làm việc. Hỏi thăm và được biết về hoàn cảnh của H, người phụ nữ hứa sẽ nhận H vào làm ở một cơ sở chế biến hàng đông lạnh của chị ta ở Hải Phòng với mức lương cao hơn công việc hiện tại. Trước lời hứa hẹn hấp dẫn, H đồng ý từ bỏ công việc đi theo người phụ nữ mới quen với hi vọng sẽ có thu nhập kha khá gửi về cho gia đình. Đi với H còn có một người bạn làm cùng trong nhà hàng ăn uống với cô.

Tuy nhiên, người phụ nữ đó không đưa H và bạn cô đi Hải Phòng như đã hứa mà đưa cả hai người sang Trung Quốc, bán cho một nhà chứa ở tỉnh Quảng Đông. Chuỗi ngày đen tối và tù hèn bắt đầu từ đó. Hàng ngày, H bị chủ bắt ép tiếp khách liên tục, không nghe lời sẽ bị chửi mắng và đánh đập. Có những hôm mệt mỏi quá, cô chống cự lại bọn chúng, nhưng rồi hậu quả lãnh lại là những trận đòn roi xối xả. Cuộc sống như ở địa ngục cứ thế kéo dài suốt hai năm.

Một lần, có người khách là người Việt Nam biết được hoàn cảnh đáng thương của H đã chỉ cho cô cách để chạy trốn khỏi nhà chứa. H làm theo lời hướng dẫn của người khách và đã trốn thoát, tìm đường trở về Việt Nam qua cửa khẩu Lào Cai rồi đi tàu và xe khách về nhà.

Lúc đi H hào hứng bao nhiêu thì lúc trở về lại tủi hổ bấy nhiêu. Nhiều người, kể cả hàng xóm, bà con họ hàng đến gặp cô, một phần là hỏi thăm, một phần là tò mò về quãng thời gian mà H đi khỏi địa phương không rõ tung tích. Không

có việc làm, không có thu nhập, H lại luôn lo sợ mọi người biết về quá khứ của mình. May mắn là sau đó, H gặp được một người đàn ông tử tế. Sau khi kết hôn, H theo chồng chuyển về sống gần gia đình chồng ở huyện Quế Sơn. Được bố mẹ chồng cho một mảnh đất, hai vợ chồng H làm một ngôi nhà nhỏ. Hai đứa con lần lượt ra đời khiến cuộc sống vốn đã khó khăn lại càng thêm thiếu thốn.

Biết thông tin về Chương trình Chăm dứt Mua bán người (ETIP) của Tổ chức Tầm nhìn Thế giới Quốc tế tại Việt Nam qua một người bạn, vào tháng 8/2012, H đã viết đơn gửi đến Chương trình xin được hỗ trợ. Thông qua cơ quan đối tác là Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tỉnh Quảng Nam, tháng 9/2012, Chương trình ETIP đã hỗ trợ H một con lợn nái giống, một con bò nái giống và 20 con gà với tổng trị giá 9,6 triệu đồng. Cùng với việc được hỗ trợ vật nuôi, H còn được tham dự lớp tập huấn kỹ thuật chăn nuôi do Chương trình phát triển vùng của Tổ chức Tầm nhìn Thế giới ở huyện Nông Sơn tổ chức. Các con của

H được hỗ trợ quần áo và dụng cụ học tập. Ngoài ra, Chương trình ETIP còn hỗ trợ 4,7 triệu đồng để H đào giếng, mua máy bơm, lấy nước sạch phục vụ sinh hoạt trong gia đình. Phòng Lao động - Thương binh và Xã hội huyện Quế Sơn phối hợp với huyện Đoàn kêu gọi đoàn viên thanh niên giúp H làm chuồng lợn, chuồng gà.

Được hỗ trợ vật nuôi và các điều kiện sống khác, cuộc sống của gia đình H đã dần thay đổi. Bò và lợn nái giống sau một thời gian nuôi đã bắt đầu sinh sản, đàn gà cũng sinh sôi thêm. Lần gần đây nhất, khi chúng tôi đến thăm, H xúc động chia sẻ: *“Từ khi vợ chồng em nhận được sự giúp đỡ của Tổ chức Tầm nhìn Thế giới và các sở, ban, ngành, đoàn thể tại địa phương, bản thân em và gia đình đã bớt đi nhiều khó khăn hơn. Con lợn nái giống đã sinh được 6 lứa lợn con, em bán được 15,4 triệu đồng, các đợt gà sinh sản và nuôi lớn bán thịt cũng được khoảng 4 triệu đồng. Số tiền này em dùng trả một số nợ trước đây mượn*

làm nhà, mua xe đạp, nộp tiền học phí cho con và thêm vào mua thức ăn cho lợn, gà, trang trải chi tiêu trong gia đình và sửa chữa, mua sắm bàn ghế lại ngôi nhà. Có việc làm ngay tại nhà, em không phải gửi con đi làm thuê như trước nữa rồi chị ạ”.

Thấy vợ chồng H và các con đều khỏe mạnh, chăm chỉ làm ăn, đời sống đã khá hơn nhiều, chúng tôi cũng thấy vui lây./.

■ **Tác giả: Phạm Thị Hậu**
Chuyên viên Chi cục Phòng chống
tệ nạn xã hội, Sở Lao động -
Thương binh và Xã hội
tỉnh Quảng Nam.

Ngày mai sẽ tươi sáng hơn

“*Nhìn thấy các con lớn khôn mỗi ngày, em thấy mình thật may mắn và hạnh phúc. Giờ đây, em chỉ mong sao mình luôn mạnh khỏe để có thể làm lụng, kiếm tiền nuôi các con ăn học và giúp đỡ thêm cho bố mẹ em.*”

P sinh ra trong một gia đình khó khăn, bố tàn tật, mẹ bị bệnh đau ốm thường xuyên. Khi học xong lớp 7, P đã phải nghỉ học để cùng phụ giúp bố mẹ kiếm sống. Tuy gia đình không được dư giả nhưng chị đã có một cuộc sống đầm ấm với bố, mẹ và các anh chị, em.

Vào tháng 5/2006, khi đó P mới 20 tuổi, có một người phụ nữ rủ P ra Hà Nội để phụ bán hàng trong siêu thị. Mong muốn đỡ đàn thêm cho bố mẹ, chị đã cùng người phụ nữ đó lên tàu hỏa ra Hà Nội, sau đó lên thuyền tiếp tục đi. Khi đến nơi, được hai người đàn ông lạ đến đón, P mới biết mình đã bị lừa bán vào một nhà chứa bên Trung Quốc.

Đầu tháng 8/2006, lợi dụng lúc sơ hở của ông bà chủ, P đã trốn về Việt Nam với một bào thai trong bụng. Đến tháng 4/2007, P đã sinh được một bé gái. Năm 2011, chị gặp một người đàn ông yêu chị. Sau một thời gian tìm hiểu, hai người quyết định kết hôn. Những tưởng cuộc sống sẽ tốt đẹp hơn khi chị sinh đôi được hai con gái, nhưng người chồng lại bỏ đi. Buồn tủi và thất vọng, nhiều khi chị P chỉ muốn tìm đến cái chết. Nhưng vì thương ba đứa con thơ dại, chị đã cố gượng dậy. Hàng ngày, chị cùng theo bố học nghề sửa chữa, làm chìa khóa và buôn bán lặt vặt để có thu nhập nuôi các con.

Biết thông tin về chị P, Chương trình Chăm dứt mua bán người (ETIP) của Tổ chức Tầm nhìn Thế giới quốc tế tại Việt Nam cùng với cơ quan đối tác (Sở Lao động – Thương binh và Xã hội tỉnh Quảng Trị, Phòng Lao động – Thương binh và Xã hội Thị xã Quảng Trị, Ủy ban nhân dân phường nơi chị P đang sinh sống) đã đến nhà tìm hiểu, đánh giá nhu cầu và lập kế hoạch giúp đỡ chị P. Trên cơ sở đề xuất của chị P và gia đình,

đầu năm 2014, Chương trình ETIP đã hỗ trợ mua một máy nổ, một máy ép plastic, một xe đẩy lưu động và áo quần, sách vở cho con chị với tổng số tiền hỗ trợ là 13,3 triệu đồng.

Hàng ngày, chị P đẩy chiếc xe lưu động vượt qua hàng chục cây số về các vùng xa, vùng nông thôn để sửa chữa khóa, làm chìa khóa và ép nhựa theo nhu cầu của khách hàng. Ngoài ra, chị đã vay mượn vốn để đầu tư bán thêm một số hàng hóa như: đồ chơi trẻ em, đồ lưu niệm, bánh kẹo,... Bình quân thu nhập của chị mỗi ngày từ 120.000đ -150.000đ. Những ngày thời tiết không thuận lợi, chị P không đẩy xe đi bán hàng lưu động mà ở nhà làm đồ lưu niệm, hoa lụa và bánh kẹo để có thêm thu nhập. Nhờ chăm chỉ và khéo tay, cuộc sống của gia đình chị đã bớt vất vả hơn.

Bên cạnh đó, được sự tạo điều kiện của Tổ chức Tầm nhìn Thế giới Quốc tế tại Việt Nam, Hội Liên hiệp Phụ nữ thị xã, Hội Phụ nữ phường, chị P đã tham gia các cuộc gặp mặt những người trở về và tập huấn kỹ năng sống do Dự án Bảo vệ

nạn nhân, Chương trình Chăm dứt mua bán người tổ chức tại tỉnh Quảng Trị. Chị được học hỏi các kiến thức về bình đẳng giới, kỹ năng di cư an toàn, phòng ngừa mua bán người, giải quyết xung đột, quản lý chi tiêu trong gia đình,... Chị còn tích cực tham gia sinh hoạt Hội phụ nữ ở

khu phố, chia sẻ với chị em kỹ thuật nấu ăn, làm hoa lụa, làm đồ lưu niệm bằng hạt nhựa. Nhờ tham gia các hoạt động xã hội như vậy, chị P thấy cuộc sống của mình có ý nghĩa hơn, đồng thời có thêm kiến thức và kỹ năng chăm lo cho cuộc

sống gia đình. Chị cũng thường xuyên giữ liên lạc, thăm hỏi những chị em có hoàn cảnh giống mình tại địa phương để cùng chia sẻ, động viên nhau vượt qua khó khăn, hướng tới một tương lai tốt đẹp hơn.

Lần gặp chúng tôi gần đây nhất, chị P chia sẻ: *"Nhìn thấy các con lớn khôn mỗi ngày, em thấy mình thật may mắn và hạnh phúc. Giờ đây, em chỉ mong sao mình luôn mạnh khỏe để có thể làm lụng, kiếm tiền nuôi các con ăn học và giúp đỡ thêm cho bố mẹ em."/>*

■ **Tác giả: Nguyễn Ngọc Thành**
Chuyên viên Phòng Lao động
- Thương binh và Xã hội
thị xã Quảng Trị, tỉnh Quảng Trị.

Cuộc sống mới

“*Nhờ có Hội phụ nữ, các ngành và Tổ chức Tâm nhìn Thế giới giúp đỡ, tôi mới có cuộc sống như ngày hôm nay.*”

Sinh ra và lớn lên trên vùng quê ven hồ của huyện Yên Bình - tỉnh Yên Bái, chị L (sinh năm 1980) đã có những ngày tháng sống yên bình, vui vẻ bên gia đình nhỏ của mình cùng với người chồng và hai đứa con - một trai, một gái. Không may, cuộc sống vợ chồng trắc trở, chị đem theo đứa con gái nhỏ về sống cùng bố mẹ đẻ. Những tưởng cuộc sống của hai mẹ con chị sẽ bình lặng trôi đi sau sóng gió của cuộc hôn nhân đầu tiên, nhưng ai ngờ được, chỉ một phút nhẹ dạ mà chút nữa chị đã phải đánh đổi cả thời gian còn lại của cuộc đời mình.

Đó là vào tháng 7/2010, một người bạn trai mới quen biết qua điện thoại tên là N đến nhà chị chơi. Sau khi ăn cơm, anh N xin phép bố mẹ chị đưa chị về quê anh ta chơi và bố mẹ chị đã vui vẻ đồng ý. Chị L rủ thêm cả cô cháu gái tên M đi cùng. Nhưng sau khi L và cháu gái lên xe, anh N không đưa họ về quê mà đưa

họ lên Lạng Sơn, bán cho một người phụ nữ người Việt Nam đang làm ăn ở bên Trung Quốc. Chị L bị bán lại cho một người đàn ông Trung Quốc để làm vợ còn cô cháu gái bị bán vào nhà chứa.

Lo lắng và sợ hãi, nhưng chị L cũng chỉ biết âm thầm chịu đựng. Sau một thời gian chung sống với người đàn ông Trung Quốc, chị mang thai và sinh một bé gái vào tháng 8/2011. Đứa con ra đời cũng không làm chị vui bởi những sầu muộn và lo lắng cho bố mẹ và đứa con gái ở nhà. Đến tháng 11/2011, chị gạt nước mắt để lại đứa con cho người chồng Trung Quốc rồi bỏ trốn. Theo lời hướng dẫn của một người Việt Nam, chị ra đến biên giới giáp tỉnh Lạng Sơn và tìm được về đến nhà.

Sau hơn một năm lưu lạc nơi đất khách quê người, chị trở về với nỗi ân hận và suy sụp tinh thần. Họ hàng, làng xóm nhìn chị với con mắt khinh rẻ và hắt hủi vì cho rằng chính chị là thủ phạm đã đưa cháu gái đi bán (M đã trốn được về Việt Nam trước chị một tháng). Thời gian đầu, chị không muốn tiếp xúc với bất cứ ai. Chị sợ khi phải đi ra ngoài. Những lời đàm tiếu của mọi người làm cho chị luôn bất an. Đêm đêm, hình ảnh đứa con gái nhỏ mà chị để lại bên Trung Quốc cứ hiện lên khiến lòng chị thêm quặn thắt.

Để giúp chị minh oan khỏi những lời dị nghị, cán bộ Hội phụ nữ xã đã hướng dẫn chị đến gặp cơ quan Công an trình báo và viết đơn tố cáo đối tượng đã đưa chị và cô cháu gái bán sang Trung Quốc. Sau một thời gian truy tìm, đến tháng 9/2012, Công an bắt được tên N và vụ án được đưa ra xét xử.

Sau khi sự việc được sáng tỏ, chị L thấy nhẹ lòng và yên tâm hơn. Hàng xóm láng giềng cũng không còn dè bieu và xa lánh chị. Được gia đình động viên và Hội phụ nữ xã quan tâm, chị đã tham gia các hoạt động sinh hoạt của Hội, được chị em hội viên đến gặp gỡ, nói chuyện, chia sẻ những khó khăn trong cuộc sống. Chị cũng dần dần cởi mở và tin tưởng hơn vào cuộc sống.

Đến tháng 9/2012, thông qua sự giới thiệu của Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh Yên Bái, chị đã được Dự án Bảo vệ nạn nhân - Chương trình Chấm dứt mua bán người của Tổ chức Tầm nhìn Thế giới quốc tế tại Việt Nam hỗ trợ 13 triệu đồng để mở gian hàng bán quần áo. Ngoài

thời gian bán quần áo ở chợ, hàng ngày vào những lúc rảnh rỗi, chị còn đan rọ tôm, thêu khăn thổ cẩm để có thêm thu nhập. Kinh tế gia đình dần được cải thiện. Cùng với số tiền được gia đình hỗ trợ, chị đã mua được một mảnh đất sát mặt đường liên xã, làm nhà và mở quán bán hàng.

Niềm vui càng nhân lên khi chị đã gặp được người yêu thương mình và hai người đã kết hôn vào cuối năm 2013. Một bé gái kha khá xinh ra đời càng gắn kết thêm tình cảm vợ chồng.

Chị L thấy cuộc đời mình đã bước sang một trang mới đầy ấm áp và hạnh phúc. Cuộc sống ngày càng ổn định, nụ cười đã trở lại trên khuôn mặt chị. Chị luôn nói: *"Nhờ có Hội phụ nữ, các ngành và Tổ chức Tầm nhìn Thế giới giúp đỡ, tôi mới có cuộc sống như ngày hôm nay."*

■ **Tác giả: Lục Thị Hợp**
Chủ tịch Hội Liên hiệp phụ nữ xã X,
huyện Yên Bình, tỉnh Yên Bái.

“ Vào những lúc rảnh rỗi,
chị L còn đan rọ tôm,
thêu khăn thổ cẩm để
có thêm thu nhập ”

Đi qua bóng tối

Bản M, phường Cầu Thia, thị xã Nghĩa Lộ nằm dọc theo ven con suối Thia xanh mát đã đi vào huyền thoại lời thơ và tiếng hát từ bao đời nay. Vào một ngày cuối xuân năm 2015, chúng tôi đến thăm nhà một phụ nữ không may bị mua bán sang Trung Quốc đã trở về, đó là chị B. Biết chúng tôi về thăm, chị ra đón chúng tôi từ cổng. Khác với sự lạnh lẽ, tiêu tụy cách đây ba năm khi mới trở về từ Trung Quốc, với nụ cười tươi nở trên môi, chị B đón đã mời chúng tôi vào nhà. Rót nước mời khách xong, chị nhanh nhẹn bê ra một đĩa ngô luộc còn bốc khói nghi ngút và vui vẻ mời chúng tôi ăn.

Vừa thưởng thức mùi vị thơm ngon của những bắp ngô non mới bẻ, vừa trò chuyện hỏi thăm tình hình cuộc sống của chị, chúng tôi thật vui khi được biết con trâu nái mà Dự án Bảo vệ nạn nhân - Chương trình ETIP hỗ trợ cho chị từ tháng 8/2014 đã đẻ được một con nghé. Con lợn nái sinh sản đã đẻ được một lứa tám con, đàn gà cũng sinh sôi nảy nở. Có công việc chăn nuôi tại nhà, chị không phải đi xa tìm việc như trước đây nữa. Gần đây, chị còn tham gia sinh hoạt nhóm tự lực được thành lập tại phường. Hàng tháng, chị được gặp gỡ, chuyện trò với các chị em có cùng hoàn cảnh, được tập huấn về kiến thức chăm sóc sức khỏe bản thân, kỹ thuật chăn nuôi, trồng trọt, kỹ năng di cư an toàn, phòng chống mua bán người,... Chị không còn chỉ quanh quẩn trong nhà với đàn lợn, đàn gà nữa mà đã mạnh dạn tham gia các hoạt động sinh hoạt cộng đồng, gần đây nhất là tham gia múa xòe trong Lễ hội múa xòe được tổ chức ở thị xã Nghĩa Lộ.

Nhớ lại câu chuyện chị kể khi lần đầu tiên gặp chúng tôi mới càng thấy được những thay đổi ấy của chị thật sự rất có ý nghĩa. Ngày đó, hoàn cảnh gia đình chị rất khó khăn, các con còn nhỏ, chồng lại đau ốm, nhà ở thì dột nát, thường xuyên thiếu đói vào lúc giáp hạt. Vì thế, khi nghe người em thím bảo rằng có người bạn ở Lào Cai làm trang trại trồng chuối đang cần thuê người, trả lương từ 3 đến 4 triệu đồng một tháng, chị đã nhận lời đi làm luôn. Không ngờ, chị bị lừa đưa sang Trung Quốc bán cho một người đàn ông hơn 7 tuổi để làm vợ.

Ba năm làm dâu xứ người đầy cơ cực và tủi nhục. Người chồng đi làm thuê ở xa vài tháng mới về nhà một lần, bản thân chị cũng đi làm thuê để lo cho gia đình nhà chồng vì nhà chồng cũng rất nghèo. Làm quần quật vậy mà chị cũng không dành được ít tiền nào vì nhà chồng quán

lý hết. Chị rất nhớ nhà, nhớ bản làng, chỉ mong được về với gia đình. Đã mấy lần chị định bỏ trốn về nhưng không thành. Mãi tới một lần, chị nói dối chồng rằng có một người bạn báo cho chị biết mẹ chị ốm rất nặng sắp mất, nhân chị phải về ngay. Người chồng đã đồng ý cho chị về với điều kiện chị phải quay lại Trung Quốc. Khi đến cửa khẩu, chị đến trình báo Công an và họ đã đưa chị về địa phương.

Khi về nhà, chưa kịp vui mừng vì được gặp lại các con và những người thân trong gia đình, chị đã phải đối diện với sự hắt hủi, dị nghị của anh em bên nhà chồng và bà con hàng xóm. Nhiều lúc chị chỉ muốn buông xuôi. Cũng may trong lúc khó khăn nhất thì chị được anh em bên nhà mẹ đẻ yêu thương, đùm bọc, được Hội phụ nữ phường đến an ủi động viên. Thông qua tổ chức Hội, chị còn nhận được sự hỗ trợ từ Tổ chức Tầm nhìn Thế giới Quốc tế tại Việt Nam. Từ đó, chị yên tâm làm lụng, kinh tế gia đình được cải thiện, chị cũng trở nên khỏe khoắn, vui vẻ, tự tin hơn như chúng tôi được thấy ngày hôm nay./.

■ Tác giả: Hà Thị Phòng
Phó Chủ tịch Hội Liên hiệp phụ nữ
phường T, thị xã Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái.

Hạnh phúc muộn màng

“Em đã gặp được người
ưng ý rồi chị ạ, chúng
em đang chuẩn bị làm
đám cưới!”

H là một cô gái dân tộc Thái, lớn lên trong một gia đình thuộc diện khó khăn ở thị xã Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái. Vì gia đình đông chị em, mới học đến lớp 3, H đã phải nghỉ học đi làm để có tiền phụ giúp bố mẹ trang trải cuộc sống.

Cũng chính vì vậy mà H muộn màng về đường tình duyên, 37 tuổi mà H vẫn chưa kết hôn.

Vì mong muốn có việc ổn định và thu nhập cao để sau này có vốn làm ăn, vào năm 2010, khi thấy có một người lạ đến tuyển người đi lao động, nói là đi hái mận thuê ở Lào Cai được trả công rất cao, H đã cùng đi với người đó lên Lào Cai. Không ngờ, người đó lại đưa H sang Trung Quốc. H bị đưa vào làm việc ở một trang trại trồng chuối, công việc rất vất vả và nặng nhọc, lại không được trả một đồng lương nào.

H rất hoảng sợ vì thấy mọi việc diễn ra không như lời hứa hẹn ban đầu. Sau ít ngày, H và một số người cùng làm bị Công an Trung Quốc bắt đưa vào trại tị nạn, sinh hoạt rất thiếu thốn và mất vệ sinh, ăn uống kham khổ, cả tháng không được tắm, giặt. Sau một tháng, H được Công an Trung Quốc trao trả về Việt Nam.

Khi mới trở về, H rất buồn và ngại tiếp xúc với những người xung quanh. Nhưng được sự động viên, thăm hỏi của các cán bộ Hội Phụ nữ xã và sự chia sẻ, yêu thương, đùm bọc của bố mẹ và anh em trong nhà, tinh thần H đã dần ổn định trở lại. Với bản tính chịu thương chịu khó, H đã đi làm thuê phụ hồ quanh thị xã. Số tiền dành dụm được và vay mượn thêm của anh em trong nhà, cộng với sự hỗ trợ của bố mẹ, H đã làm được căn nhà nhỏ riêng của mình, nhưng hoàn cảnh vẫn rất khó khăn vì thiếu vốn làm ăn.

Tháng 7/2015, thông qua Hội Phụ nữ cấp các, H được Tổ chức Tầm nhìn Thế giới tại Việt Nam hỗ trợ 13 triệu đồng để phát triển chăn nuôi gà thịt và gà đẻ

trứng. Tận dụng khoảnh đất trống sau nhà, H đã làm chuồng gà và mua gà giống về nuôi. Từ khi có công việc chăn nuôi tại nhà, H không phải đi xa làm phụ hồ nặng nhọc nữa. Sau vài tháng nuôi, H bán đàn gà được 11 triệu đồng. Số tiền bán gà, H quay vòng vốn bằng cách nuôi một đàn ngan. Tại thời điểm tháng 3/2016, đàn ngan của H đã có 50 con, dự kiến sẽ bán được với số tiền khoảng 10 triệu đồng. Ngoài ra, H vẫn duy trì việc đi làm thêm với mức lương 2,5 triệu/tháng.

Nhờ tham gia các khóa tập huấn do Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh Yên Bái phối hợp với Dự án Bảo vệ nạn nhân - Chương trình ETIP tổ chức, H được trang bị kiến thức, kỹ năng sống, được hướng dẫn cách hạch toán chi tiêu, phát triển kinh tế gia đình. H còn tham gia sinh hoạt nhóm tự lực hàng tháng, được biết thêm kỹ thuật chăn nuôi gia súc, gia cầm và được nhóm định hướng phát triển về kinh tế phù hợp với điều kiện của gia đình. H chia sẻ: *"Từ ngày tham gia sinh hoạt nhóm tự lực, em học hỏi được rất*

nhiều điều cho bản thân em. Tại đây, em được chia sẻ những khó khăn, vui buồn trong cuộc sống, được gặp gỡ nói chuyện với chị em trong nhóm rất vui cho nên em không vắng một buổi sinh hoạt nhóm nào".

Khi tôi hỏi về dự định tương lai, H then thưng khoe: *"Em đã gặp được người ưng ý rồi chị ạ, chúng em đang chuẩn bị làm đám cưới!".* Nói đến đây, H đỏ mặt ngượng ngùng. Qua ánh mắt và cử chỉ của H, tôi cũng cảm nhận được H đang rất vui với những dự định tương lai của mình./.

■ **Tác giả: Hà Thị Phòng**
Phó Chủ tịch Hội Liên hiệp phụ nữ
phường T, thị xã Nghĩa Lộ,
tỉnh Yên Bái.

Mùa xuân đã đến

Sinh năm 1996 ở huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái, D là một em gái xinh xắn, hiền lành, chăm chỉ học tập và chịu thương chịu khó.

Vào khoảng tháng 8/2012, có người em họ ở xã bên cạnh gọi điện rủ D đi làm thuê bán hàng quần áo ở trên Lào Cai với mức lương 4 triệu đồng, ăn ngủ nhà chủ bao. Nghe tin, D hết sức vui mừng vì em đang muốn tìm việc làm để phụ giúp gia đình. Người em đó dẫn D đi

gặp một người phụ nữ và một người đàn ông lạ mặt rồi cùng họ đón xe lên Lào Cai. Lên xe được khoảng nửa tiếng, cả hai chị em D ngủ đi lúc nào không biết.

Khi tỉnh lại, D không thấy hai anh chị kia đâu. Lúc này trời đã nhập nhoạng tối, điện thoại và giấy tờ tùy thân đã bị thu giữ. Hai chị em D bị đưa xuống đò qua sông. Hỏi thì không ai nói gì, chỉ nghe người trên đò nói tiếng không phải tiếng Việt Nam. Lúc này hai chị em

mới biết mình đã bị lừa bán sang Trung Quốc. D bị bán vào một nhà chứa của tỉnh Quảng Đông, Trung Quốc. Bị bắt buộc phải tiếp khách, D không chịu nên bị đánh đập rất nhiều. Sau khoảng hai tuần, D mượn được điện thoại của một phụ nữ người Việt Nam và liên lạc về gia đình. Gia đình D đã báo Công an về địa điểm và nơi ở của D. Cơ quan Công an Việt Nam báo cho Công an Trung Quốc giải cứu D ra khỏi ổ chứa mại dâm, đưa D về nước.

Về được tới nhà, D vẫn còn chưa hết hoảng sợ. D không dám ra khỏi nhà, một phần vì xấu hổ, sợ họ hàng, làng xóm khinh bỉ, một phần vì sức khỏe không ổn định. Biết được câu chuyện của D, Hội phụ nữ xã đã phối hợp với các ban, ngành đoàn thể đến thăm hỏi, động viên D, đồng thời hướng dẫn D và gia đình đến trình báo cơ quan chức năng về việc mình bị lừa bán. Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh Yên Bái cũng đã đề xuất Dự án Bảo vệ nạn nhân – Chương trình

Chăm dứt Mua bán người (ETIP) – Tổ chức Tầm nhìn Thế giới Quốc tế tại Việt Nam hỗ trợ đưa D xuống Bệnh viện tỉnh kiểm tra sức khỏe và điều trị bệnh. Sau khi sức khỏe đã ổn định, D tiếp tục được Dự án hỗ trợ học nghề may và mua một máy khâu, một tủ lạnh và một số mặt hàng khô để mở quán bán hàng tạp hóa ngay tại nhà. Hàng ngày, D vừa may vá quần áo, vừa bán hàng. Có thêm thu nhập phụ giúp gia đình, D dần trở nên vui vẻ, tự tin hơn.

Bạn trai cũ của D là H vẫn yêu D nhưng em không dám nhận lời vì nghĩ mình không còn xứng đáng. Nhưng với sự kiên trì của H, sự động viên của gia đình và bạn bè, D và H đã thành vợ thành chồng. Cuối năm 2014, D đã sinh được một cậu con trai khá khinh. Vì điều kiện hoàn cảnh của nhà chồng không phù hợp để tiếp tục kinh doanh, D đã dùng số vốn dành dụm được để đầu tư xây dựng chuồng trại, phát triển chăn nuôi lợn và gà. Hai vợ chồng chăm lo làm ăn, cuộc sống gia đình rất êm ấm.

Từ câu chuyện không may của mình, D mong rằng đừng ai nhẹ dạ cả tin, nghe theo những lời dụ dỗ của kẻ xấu để rồi phải sa vào bẫy của kẻ mua bán người như em./.

■ **Tác giả: Cầm Thị Ninh**
Chủ tịch Hội Liên hiệp phụ nữ xã M,
huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái.

Tự cứu lấy mình

K sinh ra và lớn lên trong một gia đình thuộc diện hộ nghèo của huyện Nam Giang, tỉnh Quảng Nam. Cha K mất sớm, mẹ con K chỉ còn biết nương tựa vào nhau, mọi công việc lớn nhỏ trong nhà đều do một tay người mẹ tần tảo lo toan. *“Em cũng mong được đến trường học hành cho bằng bạn, bằng bè. Thế nhưng cái nghèo, cái đói cứ bám riết, cơm không đủ ăn chứ nói gì đến chuyện đến trường. Cứ thế, lần lượt cả hai anh em chỉ học đến lớp hai rồi nghỉ. Hàng ngày, em theo mẹ lên rẫy trồng sắn, hái măng, phụ giúp công việc nhà. Quẩn quật quanh năm suốt tháng mà cái nghèo, cái đói vẫn không buông tha”* - K chia sẻ.

Như nhiều phụ nữ dân tộc thiểu số khác, năm 13 tuổi, K đã lấy chồng. Nhưng tưởng vợ chồng sẽ mãi hạnh phúc bên nhau và cuộc sống sẽ ổn định hơn, nhưng do còn ít tuổi và trước khi cưới cả hai bên đều chưa có điều kiện tìm hiểu kỹ về nhau nên chỉ sống với nhau được một thời gian ngắn, vợ chồng K đã xảy ra bất đồng, cãi vã. Thấy không thể hòa hợp được, hai người đã quyết định đường ai nấy đi khi đứa con trai còn rất nhỏ.

Trong lúc cuộc sống đang gặp nhiều khó khăn, cuối tháng 5/2013, K được bạn bè giới thiệu gặp hai vợ chồng X và N. Hai người này hứa hẹn sẽ xin cho K làm phụ việc trong một quán ăn tại Hà Nội với mức lương từ 5 đến 6 triệu đồng/tháng, công việc nhẹ nhàng, chỉ là dọn dẹp, lau rửa chén bát. Với một cô gái không được học hành, không nghề nghiệp như K thì đây là công việc hết sức lý tưởng. K nghĩ đây là cơ hội tốt để thay đổi cuộc sống nên đã không ngần ngại theo vợ chồng X và N. Sau bốn ngày di chuyển trên xe, đến một địa điểm xa lạ, X và N giao K cho một nhóm người lạ mặt. Khi đó, K mới vỡ lẽ ra rằng mình đã bị lừa bán sang Trung Quốc.

Trong nhiều ngày sau đó, K cùng với những cô gái khác phải đứng xếp hàng để những người đàn ông Trung Quốc chọn lựa làm vợ. Ở nơi đất khách quê người, K luôn nghĩ cách trốn về nhà. Đánh vào tâm lý của những kẻ tham, K bàn với chủ rằng ở quê nhà có rất nhiều người bạn cũng đang không có việc làm, muốn sang Trung Quốc để tìm việc. Chủ nhà đã liên lạc với vợ chồng X và N. Ít ngày sau, hai người này đưa K trở về Việt Nam với mục đích dụ dỗ thêm những cô gái khác sang Trung Quốc. Trên đường về, K lên gọi điện thoại thông báo cho bạn ra bến xe Đà Nẵng đón. Bạn của K cũng giúp báo cho cơ quan Công an, nhờ vậy, khi vợ chồng X vừa đưa K về đến bến xe Đà Nẵng thì bị Công an tỉnh Quảng Nam bắt giữ.

Về đến nhà sau nhiều ngày lưu lạc nơi xứ người, suốt ngày K chỉ lúi thủi trong nhà, luôn cảm thấy e ngại khi tiếp xúc với hàng xóm, láng giềng, không dám ra khỏi nhà vì sợ mọi người gièm pha. Biết thông tin về trường hợp của K, tháng 10/2013, Chi cục Phòng chống tệ nạn xã hội tỉnh Quảng Nam đã phối

hợp cùng chính quyền, các ban, ngành, đoàn thể địa phương đến gia đình nhà K thăm hỏi, động viên, an ủi, chia sẻ về tinh thần. Chi cục Phòng chống tệ nạn xã hội cũng đề xuất với Chương trình ETIP - Tổ chức Tầm nhìn Thế giới Quốc tế tại Việt Nam hỗ trợ K một con bò nái giống, 15 con gà cùng thức ăn chăn nuôi với tổng giá trị 12,6 triệu đồng.

Sau một thời gian được sự quan tâm, giúp đỡ, cuộc sống của K đã có sự cải thiện rõ rệt. Trái ngược với hình ảnh người phụ nữ mặc cảm, tự ti trước đây, hiện tại, sức khỏe K đã tốt hơn nhiều, tinh thần vui vẻ hẳn lên. Sau hơn một năm được chăm sóc tốt, con bò nái giống mà Dự án hỗ trợ cho K đã sinh được con bò con. K còn cùng mẹ nuôi thêm hai con lợn nái, nay một con đã sinh sản được chín con lợn con. Ngoài công việc chăn nuôi tại nhà, K còn giúp việc thêm cho một quán ăn uống gần nhà để có thêm thu nhập phụ giúp cho mẹ và trang trải cuộc sống của bản thân. Không chỉ chăm lo phát triển kinh tế gia đình, K còn tích cực tham gia sinh hoạt Hội phụ nữ và nhiều hoạt động sinh

hoạt cộng đồng (biểu diễn văn nghệ, lễ hội) tại địa phương. Khi được mời tham dự Hội thảo Chuyển giao Chương trình ETIP vào ngày 11-12/6/2015 tại thành phố Tam Kỳ, K đã vui vẻ nhận lời và tự tin tham gia các phần thảo luận nhóm tại hội thảo.

Sự chia sẻ, thông cảm và chung tay giúp đỡ của Chương trình ETIP, các ban, ngành, đoàn thể tại địa phương và cộng đồng đã vực dậy tinh thần cho K, tạo thêm động lực giúp K bước ra khỏi vòng tròn luẩn quẩn, đưa cuộc đời mình sang trang mới./.

■ **Tác giả: Phạm Thị Hậu,**
Chuyên viên Chi cục Phòng chống
tệ nạn xã hội, Sở Lao động -
Thương binh và Xã hội
tỉnh Quảng Nam.

TRỞ VỀ GIỮA TÌNH THƯƠNG

“*Qua lá thư này, tôi xin chia sẻ cùng những người đã rơi vào hoàn cảnh sống như tôi đây. Tôi cũng khuyên tất cả các bạn trẻ phải luôn đề phòng và cảnh giác với những sự lừa gạt cám dỗ của kẻ xấu...*”

Chị H sinh năm 1988, lớn lên trong một gia đình nghèo tại huyện Trấn Yên, tỉnh Yên Bái. Mới học hết tiểu học, chị H đã phải nghỉ ở nhà để phụ giúp bố mẹ kiếm thêm cái ăn, cái mặc. Năm chị H

18 tuổi, anh T - con trai một người bạn thân của bố chị H - tới nhà tìm hiểu và có ý định tiến tới hôn nhân với chị H. Hai gia đình vốn có mối quan hệ thân thiết, anh T lại thường xuyên qua lại như người thân trong nhà nên bố mẹ chị H và chị H hoàn toàn tin tưởng.

Ngày 06/12/2009, trong lúc bố mẹ đi đám cưới, chỉ có chị H và anh T ở nhà, anh T bàn với chị cùng đi làm ăn xa để kiếm chút vốn, sau này lấy nhau cho đỡ khổ. Không may may nghĩ ngờ, chị H sắp xếp quần áo theo người yêu ra đi. Không ngờ khi đến thành phố Lào Cai, người mà chị hết mực tin tưởng đó đã cho chị uống thuốc ngủ rồi đưa chị sang Trung Quốc.

Khi tỉnh dậy, chị thấy mình đang ở một vùng rừng núi hoang vu; điện thoại, tiền và đồ trang sức mang theo đều bị tên T lấy hết. Sau đó, tên T cùng hai tên khác khống chế chị H, đưa chị lên xe ô tô đi sâu vào nội địa Trung Quốc, bán chị vào một nhà hàng bán bia để làm nhân viên phục vụ. Bị chủ quán bắt ép tiếp khách, chị H không chịu nên đã bị chủ quán sai người đánh đập, để lại một vết sẹo lớn trên mặt.

Một hôm, nhân lúc chủ quán và những người làm uống say, chị liều mình trốn thoát. Vì biết được ít tiếng Trung, chị tìm được một công việc tại xưởng sản xuất quần áo. Ở đây, chị gặp một người Việt Nam và được người đó giới thiệu làm quen với một người đàn ông Trung Quốc để lấy làm chồng. Hai người sống với nhau không có đăng ký kết hôn và sinh được một đứa con trai. Người chồng đi làm ăn xa, mỗi năm chỉ về nhà khoảng hai lần, mỗi lần vài ngày. Nhớ bố mẹ và quê hương, nhiều lần chị H cũng định bỏ trốn nhưng không biết đường đi lối lại như thế nào nên lại thôi.

Khi con trai đến tuổi đi học, vào ngày 18/01/2015, chị H ra chính quyền sở tại làm giấy khai sinh cho con thì bị phát hiện là cư trú bất hợp pháp. Công an Trung Quốc đưa chị tới cửa khẩu tiếp giáp với tỉnh Lai Châu và bàn giao chị cho Công an Việt Nam.

Trở về nhà sau sáu năm trời bạt vô âm tín, được gặp lại bố mẹ, anh em là niềm vui quá lớn đối với chị H. Nhưng bên cạnh đó, chị cũng có nhiều nỗi trăn trở. Sức khỏe không được tốt, chị H cũng luôn cảm thấy bất an vì vừa lo lắng cho đứa con trai còn ở bên Trung Quốc, vừa lo bị người làng hắt hủi, coi thường. Hiểu được tâm tư của chị, bà con họ hàng và đại diện các đoàn thể tại địa phương đã đến hỏi thăm, động viên chị H rất nhiều. Nhờ vậy, chị H cũng dần bình tâm trở lại.

Biết chị H có nguyện vọng tìm một công việc để có thể sớm ổn định cuộc sống tại quê nhà, tháng 5/2015, Hội Liên hiệp phụ nữ huyện Trấn Yên đã phối hợp với Chương trình ETIP - Tổ chức Tầm nhìn Thế giới Quốc tế tại Việt Nam hỗ trợ cho

chị kinh phí để mua lợn giống và thức ăn chăn nuôi với tổng số tiền là 12 triệu đồng. Sau 3 tháng nuôi, chị H đã bán lứa lợn đầu tiên được hơn 16 triệu đồng. Chị gửi tiết kiệm 10 triệu, còn lại đầu tư mua con giống để nuôi lứa lợn tiếp theo. Ngoài việc chăn nuôi, hàng ngày chị còn đi chợ bán rau, thu nhập một ngày cũng được 40.000 đ đến 50.000 đ, đủ để chi tiêu trong ngày.

Được bao bọc bởi tình yêu thương của gia đình, lại có công việc ổn định ngay tại nhà, chị H đã khỏe hơn và tự tin hơn khi mới trở về rất nhiều. Chị tham gia sinh hoạt Hội phụ nữ thôn, xã, mạnh dạn chia sẻ về những thủ đoạn của kẻ mua bán người đã sử dụng với chị. Tháng 10/2015, chị còn tham dự lớp tập huấn do Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh Yên Bái và Dự án Bảo vệ nạn nhân - Chương trình ETIP tổ chức tại thị xã Nghĩa Lộ. Được gặp gỡ với nhiều chị em có cùng hoàn cảnh, chị đã không ngần ngại chia sẻ câu chuyện của mình, cùng các chị em trong lớp học hỏi các kiến thức về phòng ngừa mua bán người, di cư an

toàn, kiến thức nuôi dạy con cái, giữ gìn hạnh phúc gia đình,... Chị đã viết một bức thư gửi Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh Yên Bái, Hội Liên hiệp phụ nữ huyện Trấn Yên và Chương trình Phát triển vùng huyện Trấn Yên để chia sẻ về câu chuyện về cuộc đời chị. Trong thư, chị viết: *“Qua lá thư này, tôi xin chia sẻ cùng những người đã rơi vào hoàn cảnh sống như tôi đây. Tôi cũng khuyên tất cả các bạn trẻ phải luôn đề phòng và cảnh giác với những sự lừa gạt cám dỗ của kẻ xấu. Thông qua trường hợp của tôi, tất cả các bạn phải cảnh giác đề phòng không bị mắc mưu của kẻ xấu”*./.

■ **Tác giả: Đoàn Thị Mai**
Trợ lý Chương trình ETIP tại huyện Trấn Yên, tỉnh Yên Bái.

*Gặp mặt những người trở về,
YÊN BÁI, tháng 8/2014*

Tấm gương về sự lạc quan

“*Nhờ Dự án hỗ trợ,
nay gia đình tôi đã có
của để dành rồi.*”

Chị G sinh năm 1959, sinh ra và lớn lên trong một gia đình nghèo khó ở huyện Hải Lăng, tỉnh Quảng Trị. Sau khi chị lập gia đình, 5 đứa con lần lượt ra đời khiến cho vợ chồng chị phải làm lụng rất vất vả mà gia cảnh vẫn thiếu thốn.

Vào khoảng tháng 6/1997, có một người quen nói với chị rằng có thể giúp chị tìm một công việc ổn định và thu nhập cao bên Trung Quốc. Trong tình cảnh gia đình không có đất canh tác, bản thân không có việc làm, nghĩ tới các con đang nheo nhóc, không đắn đo gì nhiều, chị dạn dò chồng ở lại chăm sóc các con rồi đi theo người đó. Nhưng mọi việc không diễn ra như lời hứa hẹn. Khi sang tới Trung Quốc, chị bị bán qua tay nhiều người, sau cùng chị phải miễn cưỡng chấp nhận làm vợ một người đàn ông Trung Quốc.

Suốt ba năm trời ròng rã nơi đất khách quê người, chị luôn đau đầu nghĩ về chồng và các con ở nhà. Một số lần chị đã thử trốn nhưng không thành công vì không biết đường đi cũng không biết tiếng Trung Quốc. May mắn, cuối cùng chị cũng gặp được một người Việt Nam sang đó làm ăn và được người này giúp bắt xe ra tới cửa khẩu Tân Thanh, tỉnh Lạng Sơn và được Công an Trung Quốc liên hệ với Công an Việt Nam đưa chị về nhà.

Mừng mừng tủi tủi vì được gặp lại chồng con, nhưng phải nhiều năm sau, chị G mới hòa nhập lại được cuộc sống bình thường. Các con chị đã lớn, nhưng hoàn cảnh gia đình vẫn rất khó khăn vì không có đất sản xuất, việc làm thuê của chồng chị và các con rất thất thường, nơi chị sinh sống hàng năm đều bị ảnh hưởng bởi nước lũ nên không thuận tiện cho việc làm chuồng trại chăn nuôi. Bản thân chị cũng thường xuyên đau ốm, không làm được các công việc nặng.

Biết về hoàn cảnh của chị G, đầu năm 2014, Sở Lao động – Thương binh và Xã

hội tỉnh Quảng Trị, Phòng Lao động - Thương binh và Xã hội huyện Hải Lăng và Ủy ban nhân dân xã đã phối hợp với Chương trình Chăm sóc mua bán người (ETIP) - Tổ chức Tầm nhìn Thế giới quốc tế tại Việt Nam đến tìm hiểu, giúp đỡ chị. Chị được hỗ trợ mua một con bò nái giống và 20 con gà giống trị giá 13,5 triệu đồng. Hàng ngày, chị dắt bò đi chăn thả ở khu ruộng gần nhà. Chị còn mượn tạm một mảnh đất của người quen để trồng thêm rau cho gia đình và khoai lang cho bò ăn. Chưa biết nhiều kiến thức về việc chăn nuôi bò nái giống, chị đã chịu khó học hỏi từ cán bộ thú y của xã và những người hàng xóm có kinh nghiệm chăn nuôi bò, từ việc cho ăn, chăm sóc bò, đến việc theo dõi thời điểm phối giống cho bò. Sau hơn một năm được chăm sóc tốt, con bò nái giống mà Dự án hỗ trợ cho chị đã sinh được một con bê con khiến chị rất vui mừng.

Khi được hỏi chị có dự định gì cho tương lai, chị cười nói: *“Nhờ Dự án hỗ trợ, nay gia đình tôi đã có ‘của để dành’ rồi. Tôi sẽ chăm sóc con bò mẹ và con bò con*

để chúng sinh sôi nảy nở thành một đàn bò”. Chị còn tâm sự rằng cuối năm 2014, chính quyền địa phương quan tâm đưa gia đình của chị vào diện xét hộ nghèo của xã. Nhưng vì chị thấy trong xã còn có nhiều gia đình còn khó khăn gia đình chị nên chị đã tự nguyện xin rút ra khỏi danh sách xét hộ nghèo của địa phương.

Mặc dù cuộc sống gia đình còn nhiều khó khăn nhưng chị G lúc nào cũng lạc quan, vui vẻ. Trong các buổi gặp mặt những người trở về mà Chương trình ETIP phối hợp với Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tỉnh Quảng Trị tổ chức tại tỉnh, chị luôn là người động viên, khích lệ các chị em có cùng cảnh ngộ. Nghị lực sống và những suy nghĩ tích cực của chị đã giúp cho các chị em cảm thấy vững vàng và có thêm động lực vươn lên. Khi được hỏi chị sẽ làm gì để giúp cộng đồng phòng tránh nạn mua bán người, chị tươi cười chia sẻ: *“Mỗi khi có cơ hội tham gia các hoạt động của thôn xóm, tôi đều nói về những thủ đoạn tinh vi của những kẻ mua bán người để các chị em biết mà phòng tránh”*./.

■ **Tác giả: Nguyễn Đức Tin**
Chuyên viên Phòng Lao động
- Thương binh và Xã hội
huyện Hải Lăng, tỉnh Quảng Trị.

Sau cơn mưa
trời lại sáng

“ Từ ngày em được các chị ở Hội Phụ nữ đến giúp đỡ, vận động em tham gia vào sinh hoạt nhóm tự lực, em đã học hỏi được rất nhiều điều.”

Nghĩa Lộ tiết trời về cuối thu dịu mát và phảng phất mùi thơm dịu của hoa ban đỏ và mùi thơm của ngô nếp nướng ven đường quốc lộ thật quyến rũ. Nhưng ẩn sâu đằng sau vẻ đẹp và quyến rũ ấy, đâu đó trong các thôn bản còn có những con người, những số phận con người gặp phải những bất hạnh do nhiều nguyên nhân đưa đến.

Là cô gái dân tộc Thái được sinh ra trong một gia đình nghèo và đông con, vừa học đến lớp 4, L đã phải nghỉ học ở nhà giúp đỡ bố mẹ. Lớn lên cũng như bao cô gái khác, L cũng mơ ước có một số vốn liếng để lo cho tương lai sau này xây dựng gia đình và trước mắt là giúp đỡ bố mẹ.

Năm 2000, mẹ L mắc bệnh hiểm nghèo nên gia đình gặp rất nhiều khó khăn. Thấy hoàn cảnh của nhà L như vậy, người đó bàn với bố mẹ L sẽ tìm cho L một công việc nhàn mà có thu nhập cao để giúp gia đình là đi bán hàng ở Yên Bái. Bố mẹ L đồng ý cho L đi theo người đó ra Yên Bái. L ở Yên Bái được hai ngày thì bị họ cho uống thuốc mê đưa đi. Khi tỉnh dậy, L đã thấy mình ở một nơi xa lạ, hỏi ra mới biết mình đã bị bán vào một quán cà phê và bị ép tiếp khách. Cuộc sống của L ở nơi này như một địa ngục. L đã nhiều lần bỏ trốn nhưng không thành. Sau đó L đã được người quen giải cứu và đưa về Việt Nam.

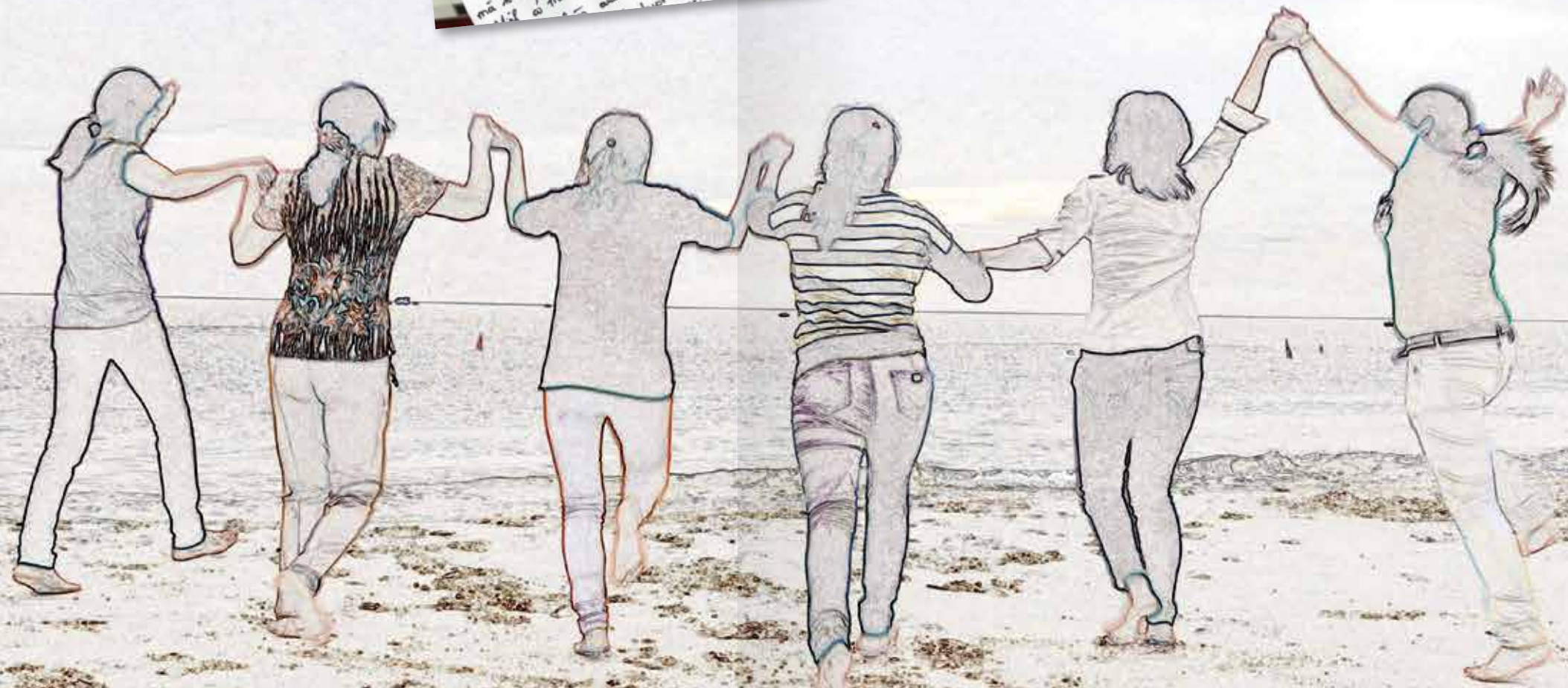
Sau khi trở về, được bà con làng xóm, Hội phụ nữ các cấp động viên, an ủi, L cũng dần bình tâm trở lại và yên tâm ở lại quê nhà làm ăn. Ba năm sau, L đi lấy chồng với mong ước có một mái ấm gia đình và một nơi chốn để đi về. Không ngờ sau khi sinh được hai con gái, cuộc sống gia đình vợ chồng lại không hạnh phúc. Chồng L lại không chí thú làm ăn mà suốt ngày rượu chè, cờ bạc, về nhà lại đánh đập vợ con và còn đuổi mẹ con L về bên nhà bố mẹ đẻ. May sao, bố mẹ L đã cho mảnh đất nhỏ để L dựng tạm căn nhà tre và

400m² ruộng để L trồng cây. Từ đó đến nay, mẹ con L vẫn dựa vào nhau sống trong căn nhà nhỏ này.

Khi chúng tôi hỏi thăm tình hình làm ăn của L, chị vui vẻ nói: *“Từ ngày em được các chị ở Hội Phụ nữ đến giúp đỡ, vận động em tham gia vào sinh hoạt nhóm tự lực, em đã học hỏi được rất nhiều điều. Hàng tháng em đi sinh hoạt nhóm được gặp gỡ, chia sẻ những vui buồn với chị em, được hướng dẫn cách phát triển kinh tế gia đình, kỹ thuật chăn nuôi trồng trọt có thu nhập cao. Từ đó, em đã học được cách trồng củ đậu ở ruộng cho năng suất cao gấp nhiều lần so với trồng lúa. Điều phần khởi hơn nữa là em được các chị Hội Phụ nữ các cấp quan tâm, đề nghị Chương trình ETIP hỗ trợ cho em một con trâu nai sinh sản. Từ nay các cháu đi học về sẽ vừa chăn trâu vừa cắt cỏ nuôi cho trâu béo khỏe phát triển tốt, sau này trâu sinh sản có lãi em sẽ dành dụm làm lại nhà cho mấy mẹ con ở”.*

Chia tay chị L, tôi nhận thấy một điều rằng mặc dù cuộc sống kinh tế gia đình chị còn rất khó khăn nhưng với chị đó cũng là một sự khởi sắc, là động lực và niềm tin trong tương lai để chị phấn đấu. Niềm vui và hạnh phúc sẽ đến với chị - một người phụ nữ tưởng như đã mất hết niềm hy vọng về tương lai./.

■ **Tác giả: Hà Thị Phòng**
Phó Chủ tịch Hội Liên hiệp phụ nữ phường T,
thị xã Nghĩa Lộ.

Người có ước mơ sẽ không bị chối từ

“Cháu nó được như ngày hôm nay là nhờ cả vào sự giúp đỡ của các chị. Gia đình chúng tôi thật không biết phải cảm ơn thế nào cho đủ!”

Lần đầu tiên chúng tôi đến xã ven hồ Thác Bà, huyện Yên Bình, tỉnh Yên Bái để thăm gia đình M là vào tháng 5/2013. Khi đó, nhắc đến việc cô con gái bị bạn trai của người cô ruột bỏ thuốc mê rồi bán sang Trung Quốc gần hai năm về trước, bố mẹ M vẫn rơi nước mắt. Không xót xa sao được khi mà mới 17 tuổi đầu, M đã phải chịu đựng sự dày vò trong suốt một năm trời, mỗi ngày phải tiếp hơn chục lượt khách mua dâm, không liên lạc được với gia đình, không biết làm cách nào để trốn thoát khỏi móng vuốt của tên chủ nhà chứa. Cũng chính

vi lo sợ cô con gái hết mực yêu quý của mình có thể gặp phải rủi ro một lần nữa nếu xa nhà nên khi M ngỏ ý muốn lên thành phố Yên Bái học nghề làm tóc và trang điểm, bố mẹ M đã kiên quyết phản đối. Trước thái độ dứt khoát của bố mẹ, M chỉ biết âm thầm nhờ các anh chị trong gia đình lựa lời thuyết phục bố mẹ giúp. Các anh chị cũng rất thương M nên bảo nhau rằng nếu bố mẹ đồng ý cho M đi học nghề thì mỗi người sẽ góp một ít tiền để M chi trả học phí và đi lại, ăn, ở trong thời gian học.

Biết được nguyện vọng của M, chúng tôi đã kết nối với tổ chức Hagar International để tìm nơi học nghề phù hợp và bố trí nơi ăn, ở cho M nếu em đồng ý xuống Hà Nội học. Để bố mẹ M yên tâm, chúng tôi đã nói rõ với bố mẹ M về kế hoạch hỗ trợ M học nghề, đồng thời bố trí một cán bộ Hội Liên hiệp phụ nữ xã trực tiếp đưa mẹ M xuống tận nơi làm việc của tổ chức Hagar International ở Hà Nội. Sau khi gặp và nói chuyện với cán bộ của Hagar International, tận mắt trông thấy nơi ở và sinh hoạt mà tổ chức này đã bố trí chu đáo để đón tiếp và hỗ

trợ những chị em có hoàn cảnh tương tự như M, người phụ nữ dân tộc Dao cả đời chưa bước chân xuống Thủ đô ấy mới bằng lòng cho con gái xa nhà thêm một lần nữa.

Suốt thời gian gần một năm M ở tại nhà hỗ trợ của Hagar để học nghề, chúng tôi luôn theo sát từng tiến triển của em. Vui mừng khi cán bộ quản lý ca của Hagar thông tin rằng M rất chăm chỉ, say sưa học tập và được giáo viên dạy nghề đánh giá cao, chúng tôi cũng đã từng có lúc rất lo lắng khi biết tin bố mẹ M nằng nặc bắt M bỏ học về nhà lấy chồng vì sợ rằng với quá khứ của con gái mình, có người hỏi cưới mà lại từ chối thì sau này khó có được cơ hội khác. May sao, chồng sắp cưới của M rất hiểu và ủng hộ vợ, không những không ngăn cản mà còn động viên bố mẹ để M xuống Hà Nội học tiếp sau khi tổ chức đám cưới xong.

Cũng trong thời gian học nghề, M còn được tham vấn, trị liệu về tâm lý, được tham dự các lớp tập huấn về kỹ năng sống theo chương trình hỗ trợ toàn diện

của Hagar International dành cho phụ nữ bị mua bán và phụ nữ bị bạo lực gia đình. Nhờ vậy, M đã dần dần tự tin hơn, hoạt bát và năng động hơn. Sau khi hoàn thành khóa học nghề làm tóc, M tiếp tục ở lại Hà Nội để thực hành nghề và học thêm kỹ thuật làm móng, trang điểm.

Đến tháng 7/2014, sau khi đã có chứng chỉ nghề trong tay và thấy tay nghề của mình đã đủ cứng cáp, M trở về quê để bắt tay vào việc thực hiện kế hoạch kinh doanh mà trước đó em đã được cán bộ nghề của Hagar hướng dẫn xây dựng.

Được anh chị cho mượn địa điểm và bố mẹ cho chút vốn làm một cái quán nhỏ sát mặt đường liên xã, M vẫn còn cần một khoản kinh phí khoảng 16 triệu đồng để mua các trang thiết bị và nguyên liệu làm tóc, trang điểm. Chúng tôi đã cùng M xây dựng một kế hoạch hành động cụ thể, lên danh sách những thứ cần mua và đề xuất Chương trình ETIP - Tổ chức Tầm nhìn Thế giới Quốc tế tại Việt Nam hỗ trợ M khoản chi phí này. Cuối cùng, ước mơ được làm “thợ cả” kiêm “bà chủ” của một cửa hàng làm tóc của M cũng đã trở thành hiện thực vào tháng 8/2014.

Vẫn thường xuyên giữ liên lạc với M, chúng tôi rất mừng khi M khoe rằng quán của em ngày một đông khách hơn. Sau khi trừ chi phí, bình quân mỗi ngày M cũng có thu nhập từ 200 đến 300 nghìn đồng. Em kể là hôm 30 Tết, mãi gần đến lúc giao thừa em mới đóng cửa được quán vì chị em tới làm tóc quá đông. Ngoài việc trực tiếp cắt tóc làm đầu cho khách, với tư cách là Bí thư chi đoàn của thôn, M còn tổ chức dạy nghề cho một số thanh niên trong thôn. Sự nỗ lực vươn lên và thành công bước đầu của M là tấm gương sáng để các thanh niên trong xã học tập.

Trở lại thăm gia đình M vào một ngày đầu năm 2015, chúng tôi thật vui khi được mẹ M chờ đón từ đầu ngõ. Bên khung cửa sổ nhà sàn ngập tràn ánh nắng ắp ắp của mùa xuân, bà âu yếm hướng ánh mắt hiền từ về phía cô con gái đang bên lên ngôi nệm bên chõng và nói với chúng tôi: *“Cháu nó được như ngày hôm nay là nhờ cả vào sự giúp đỡ của các chị. Gia đình chúng tôi thật không biết phải cảm ơn thế nào cho đủ!”*.

Đón nhận lời cảm ơn của người mẹ ấy, chúng tôi thầm nghĩ nếu như M không có ước mơ và không quyết tâm theo đuổi ước mơ của mình, thì mọi sự hỗ trợ của chúng tôi, của Tổ chức Tầm nhìn Thế giới quốc tế tại Việt Nam, Hagar International và nhiều tổ chức, cá nhân khác đã dành cho M, đều không thể đem lại kết quả như mong muốn được. Quả thật, chỉ bằng sự cố gắng và nỗ lực vượt qua chính mình, cùng với tình yêu thương vô bờ bến và sự động viên, giúp đỡ của gia đình, M mới có thể “lột xác” từ một cô gái luôn buồn bã, tự ti và sợ hãi của ngày nào để trở thành M của ngày hôm nay với nụ cười, niềm vui, hạnh phúc luôn hiển hiện trên gương mặt. Đúng như người ta vẫn nói: *“Người có ước mơ sẽ không bị chối từ”*./.

■ **Tác giả: Trần Thanh Huyền**
Chuyên viên Ban Tuyên giáo,
Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh Yên Bái.

Đừng Nghe Lời Nói Ngọt Ngào

■ Tác giả: Hà Thị Phòng

*Ngọt ngào anh nói yêu em
Có công việc tốt em xem thế nào?
Nhàn thời, thu nhập lại cao
Công ty cần gấp mình cần đi ngay
Em đừng cho bố mẹ hay
Đến nơi mình sẽ điện ngay về nhà
Bảo ngay anh sợ mẹ cha
Đi ngay anh đón vì đường còn xa
Yêu anh nhẹ dạ vô tư
Tin anh em chẳng chần chừ đi luôn
Để rồi kết cục thật buồn
Sở Khanh lộ mặt kẻ buồn bán người.*

Thị xã Nghĩa Lộ, tháng 10/2015

SAU CƠN MƯA TRỜI LẠI SÁNG

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

Địa chỉ: Số 175 Giảng Võ, Hà Nội
Điện thoại: 04. 38515380; Fax: 04 38515381
E-mail: info@nxblaodong.com.vn
Website: www.nxblaodong.com.vn

Chi nhánh phía Nam:

Số 85 Cách mạng Tháng Tám, Quận 1, TP. Hồ Chí Minh
Điện thoại: 08 38390970; Fax: 08 39257205

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Võ Thị Kim Thanh
Biên tập: Phan Thị Ánh Tuyết
Trình bày: Công ty TNHH Thiết kế Bảo Nam

Liên kết xuất bản:

Công ty TNHH Thiết kế Bảo Nam
Địa chỉ: P505 Tòa nhà 142 Lê Duẩn, Đống Đa, Hà Nội.

In 300 cuốn, khổ 20 x 20cm, 80 trang, tại Công ty TNHH Thiết kế Bảo Nam
Địa chỉ: P505 Tòa nhà 142 Lê Duẩn, Đống Đa, Hà Nội.
Sở xác nhận Đăng ký xuất bản:
Sở quyết định xuất bản:
Mã số ISBN:
In xong và nộp lưu chiểu tháng 10 năm 2016

World Vision Vietnam

4th Floor, HEAC Building, 14-16 Ham Long Street
Hoan Kiem District, Hanoi, Vietnam

Tel: (84-4) 3943 9920 | Fax: (84-4) 3943 9921

Website: www.wvi.org/vietnam

Sách không bán